

Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
Politikatudományi Intézet – Magyar Tagozat
Egyetemi év: 2016-2017
I. Félév

Általános információk az előadásokról, szemináriumokról, szak- vagy laborgyakorlatokról

Tantárgy neve: Tudományos dolgozatírás

Kódszám:

Kreditszám:

Helyszín:

Órarend:

Az előadás, szeminárium, szak- vagy laborgyakorlat titulásos oktatója

Név, tudományos fokozat: Dr. Pálffy Zoltán, adjunktus

Elérhetőség (e-mail cím, esetleg telefonszám): palfy@fspac.ro

Az előadássorozat tárgya, leírása és célja:

Az előadássorozat a tudományos – elsősorban politikatudományi/ társadalomtudományi – dolgozatok elkészítésének a módszertanát megtechnikaítt ismerteti. Végigvezeti a hallgatókat az olvasás és jegyzetelés fázisától, a kutatási és dolgozatterv bemutatásán, valamint az adatgyűjtésen keresztül egészen a végső formában elkészült szakdolgozat, illetve a más műfajú politikatudományi írások megszerkesztéséig.

A tanulás a rövid előadások során bemutatott ismeretek szemináriumi és házi – esetleg házi feladatként befejezett szemináriumi – feladatok formáját öltő gyakorlása, illetve az erre alapozó felkészülési (és előkészülési) munka formájában történik. Mint félévi végterméket a hallgatóknak szabadon választott, ám a tantárgyfelelős által visszaigazolt témájú és gondosan megszerkesztett dolgozatot bemutatniuk. Ennek érdekében szemináriumi tevékenységüket egyénileg vagy kisebb, az oktatók által felügyelt és irányított csoportokra osztva végzik, viszont házi feladataikat egyénileg dolgozzák ki. (Tekintettel arra, hogy a téma a dolgozatírás a szükségleteknek megfelelően az oktató nyelvhelyességi és helyesírási kérdéseket is érinthet.)

A tantárgy, amint a tanrend is jelzi, nem előadássorozatnak minősül, hanem gyakorlati szemináriumnak. Emiatt a technikák és a készségek minél alaposabb begyakorlása, a feladatokkal való előrehaladás és az ismeretek megszilárdulása függvényében a tanmenet minimum 8 (nyolc), maximum 11 (tizenegy) témakört érint. A fentebb megadott, illetve a témakörökhöz rendelt – s a félév folyamán kézhez kapott szinopszisok végén szereplő – irodalomjegyzék egy-két kivétellel NEM kötelező olvasmányokat jelöl, CSAK könyvszerzetet. (Ettől eltekintve a *-gal jelölt olvasmányokat ajánlatos a kérdéses foglalkozás hetében alaposan áttanulmányozni.) Tehát az oktató és a diákok által igénybe vehető szakácskönyvként, vagy ha úgy tetszik, mankóként kezelendők.

(Politikatudományi szempontból az első, az írás technikájára összpontosító angol nyelvű segédkönyv a mérvadó.)

Óralátogatás és értékelés:

A tárgyból érdemjegyet és kreditpontokat szerezhetnek mindazok, akik az órák legalább 70%–án részt vesznek. Az értékelés alapját az iskolai és a házi feladatok, valamint a félévi dolgozat képezik. Az *osztályozási kritériumok súlyozása a következő: a (házi) feladatok 45%, a félévi dolgozat 55% (amiből a vázlat a teljes osztályzat 10%-a, a végső dolgozat pedig az utóbbi 45%-a). Az átmenő osztályzat megszerzésének feltétele a maximális pontszám 45–50%–ának elérése mindhárom esetben.* A tantárgy jellegéből adódóan hiányzást kiváltani vagy pótolni nem lehet, csak írásbeli feladatot. Hasonlóképpen az óralátogatási kötelezettség kérdésének a rugalmas kezelése sem lehetséges, éppen ezért a speciális eseteket (munkahely, két szak/egyetem óráinak párhuzamos látogatása) az első hónap folyamán jelteni kell az oktatónak.

TEMATIKA

Bevezetés. (I–II. hét)

A tantárgy céljának, tartalmának, valamint a munkamódszerek és a követelményeknek az ismertetése.

Opcionális: Ismerkedés a politológus(hallgató) számára hasznos könyvtárakkal és könyvtári szolgáltatásokkal: a BBTE PKKTK és a JEAKEY könyvtára.

1. Olvasás, jegyzetelés és politikatudományi dolgozatírás (I): segédkönyvek, források. (II–III. hét)

A politológus(hallgató) könyvespolca. Szótárak: értelmező, kétnyelvű és szakszótárak. Alapvető forrásművek (kézikönyvek, lexikonok stb.). A világháló mint forrás.

Opcionális: Ismerkedés a politológus(hallgató) számára hasznos könyvtárakkal és könyvtári szolgáltatásokkal: az Egyetemi Könyvtár.

2. Olvasás, jegyzetelés és politikatudományi dolgozatírás (II): általánosságok. (III–IV. hét)

Az olvasás technikája és módszerei. Az olvasmány főbb gondolatainak megragadása és rögzítése.

Jegyzetelés: szerkezet és formai elemek. A jegyzetelés technikája.

Szemináriumi gyakorlat: egyszerű szöveg elolvasása és kijegyzetelése (politikai publicisztika vagy társadalmi-politikai tárgyú tudománynépszerűsítő írás).

Házi feladat: rövid és kevésbé bonyolult politikatudományi szócikk elolvasása és kijegyzetelése.

3. Olvasás, jegyzetelés és politikatudományi dolgozatírás (III): (politika)tudományos szövegek olvasása. (IV. hét)

A politikai elemzés és érvelés alapműveletei. Meghatározás, összehasonlítás a hasonlóságok kiemelésével (*compare*), összehasonlítás a különbségek kiemelésével (*contrast*), elemzés stb.

(Érvelés és bizonyítékok.)

Szemináriumi gyakorlat: az elemzés és érvelés típusainak felismerése, illetve megkülönböztetése egyszerű szövegben.

Házi feladat: az elemzés és érvelés típusainak felismerése, illetve megkülönböztetése bonyolultabb szövegben.

4. A társadalomtudományi dolgozatírás műfajai. (IV–V. hét)

Tömörítvény, kivonat, vázlat, jegyzet, *position paper* és vitairat, szakirodalom bemutatása, esszé és tanulmány.

Gyakorlati foglalkozás: tömörítvény, kivonat, vázlat, jegyzet és vitairat / *position paper* elkészítése (előre megadott szövegek alapján).

5. Parafrázis és idézés. Hivatkozások és jegyzetek. (V–VI. hét)

Parafrázis, idézés és összefoglalás. Példák.

A hivatkozások típusai és formátuma. Példák.

Szemináriumi gyakorlat: gyakorlatok idézésre, parafrázisra és összefoglalásra, hivatkozásokkal egybekötve.

Házi feladat: gyakorlatok idézésre és parafrázisra, hivatkozásokkal egybekötve.

6. A plágium kérdése (VII. hét)

A plágium fogalma és elkerülésének módszerei. Példák.

7. A kiadványok, szakdolgozatok és tudományos értekezések részei /I/. (VIII. hét)

A kiadványok, szakdolgozatok és tudományos értekezések részei: a főszöveg, illetve főszöveget megelőző és követő járulékos részek.

A dolgozat fő tartalmi egységei: a bevezetés, a tárgyalás és a befejezés/következtetések.

8. A (téma előzetes kutatása és a/z előzetes/) bibliográfia összeállítása. (VIII–IX. hét)

A bibliográfiák típusai és formátuma. A hivatkozások és bibliográfia viszonya.

Szemináriumi gyakorlat: bibliográfiakészítés (internetes vagy könyvtári böngészés útján.)

Házi feladat: bibliográfiakészítés (internetes vagy könyvtári böngészés útján /a szemináriumi gyakorlat „fordítottja”/).

9. A kiadványok, szakdolgozatok és tudományos értekezések részei /II/. (IX–X. hét)

A jó dolgozat jellemzői. Formai elemek: hipotézis, tételmondat (*thesis sentence*) stb. Bekezdések szerkesztése.

Szemináriumi gyakorlat: bekezdésgyakorlatok megadott témákra.

Házi feladat: bekezdésgyakorlatok megadott témákra (folytatás).

Szemináriumi gyakorlat: bevezetés és befejezés írása.

Házi feladat: bevezetés és befejezés írása.

10. Dolgozat- és kutatási tervek írása – ízelítő, előzetes. (XI. hét)

(*Gyakorlati foglalkozás:* a kutatási terv elméleti alapvetése. Irodalomkutatás és a szakirodalom adekvát használata.)

11. Opcionális: Dolgozat- és kutatási tervek írása. (XII. hét)

Gyakorlati foglalkozás (a): szaktanulmány(ok) tételmondatának (*thesis sentence*) és különféle hipotéziseinek az azonosítása.

(Gyakorlati foglalkozás (b): a kutatási terv és a dolgozatterv bevezetőjének a megírása: hipotézis meg tételmondat (*thesis sentence*). A szakdolgozat bevezetőjének az előkészítése.)

12. Opcionális: A kutatási eredmények és bemutatásuk (a szakdolgozatban). (XII–XIII. hét)

Első lépés: az adatok felkutatása, összegyűjtése, rendszerezése és prezentálása. Adatforrások.

Második lépés: az adatok feldolgozása és az eredmények bemutatása.

13. Opcionális: szakmai önéletrajzok és szándéklevelek. (XIII–XIV. hét)

A szakmai önéletrajzok típusai és készítése. Curriculum vitae, rezümé, önéletrajzi esszé. Szándéklevél.

Házi feladat: szakmai önéletrajz elkészítése.

Könyvészet:

FÜLÖP GÉZA: *Az információ nyomában.* Bukarest, 1978, Kriterion Könyvkiadó. /Kriterion kiskalauz./

GYURGYÁK JÁNOS: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve.* Budapest, 1997, Osiris Kiadó. /Osiris kézikönyvek./

RICHARD ACZEL: *Hogyan írjunk esszét?* Budapest, 2000, Osiris Kiadó.

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide.* New York, HarperCollins College Publishers.

TURABIAN, KATE L.: *A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations.* 5th ed. Chicago, 1987, University of Chicago Press.

1. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide.* (Section One: Political Inquiry. és Section Three: Researching a Topic.) 2–3., 46–50. p.

2. TÉMAKÖR

Szemináriumi gyakorlat: olvasás és jegyzetelés (politikai publicisztika).

PETER BALDWIN: Amerika és Európa különbözik egymástól? Ez mítosz! *Szabadság,* XXI. évf., 220. sz. (2009. szeptember 24., csütörtök) 2. p.

Házi feladat: olvasás és jegyzetelés.

GOMBÁR CSABA: Mi a politika? In GYURGYÁK JÁNOS (szerk.): *Mi a politika? Bevezetés a politika világába.* 2. átdolg. kiad. Budapest, 2004, Osiris Kiadó. 7–16. p. (rövid és kevésbé bonyolult politikatudományi szakcikk)

LÁNCZI ANDRÁS: A politika fogalma. In GYURGYÁK JÁNOS (szerk.): *Mi a politika? Bevezetés a politika világába.* 2. átdolg. kiad. Budapest, 2004, Osiris Kiadó. 19–37. p.

3. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide.* 5–7., 14–26., 54–55., 104–118., 155–164. p.

Szemináriumi gyakorlat: az elemzés és érvelés típusainak felismerése, illetve megkülönböztetése.

BALDWIN, PETER: Amerika és Európa különbözik egymástól? Ez mítosz! *Szabadság*, XXI. évf., 220. sz. (2009. szeptember 24., csütörtök) 2. p.

Házi feladat: az elemzés és érvelés típusainak felismerése, illetve megkülönböztetése valamely szövegben.

BAYER JÓZSEF: *A politikatudomány alapjai.* Budapest, 1999, Napvilág Kiadó. 52–58. p.

vagy

FRICZ TAMÁS: A bal- és jobboldal az ezredfordulón. *Politikatudományi Szemle*, XI. évf. (2002) 3–4. sz., 151–165. p. [http://www.poltudszemle.hu/szamok/2002_3szam/2002_3_fricz.pdf]

4. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide.* 14–26., 54–55., 104–118., 155–164. p.

Gyakorlati foglalkozás: tömörítvény, kivonat, vázlat, jegyzet és vitairat elkészítése (előre megadott szövegek alapján).

FRICZ TAMÁS: A bal- és jobboldal az ezredfordulón. *Politikatudományi Szemle*, XI. évf. (2002) 3–4. sz., 151–165. p. [http://www.poltudszemle.hu/szamok/2002_3szam/2002_3_fricz.pdf]

5. TÉMAKÖR

ECO, UMBERTO: *Hogyan írjunk szakdolgozatot.* Budapest, 1996, Kairosz Kiadó. 187–212. p.

GYURGYÁK JÁNOS: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve.* Budapest, 1997, Osiris Kiadó. /Osiris kézikönyvek./ 96–118. p.

PAGE, MELVIN E. [pagem@mtb.und.ac.za]: A Brief Citation Guide for Internet Sources in History and the Humanities. [<http://www.sfu.ca/politics/cites>], the 30th of October 1995. (Az útmutató új, kibővített változata a [<http://www2.h-net.msu.edu/about/citation/general.html>] honlapból kiindulva olvasható. Letöltve 2012. szeptember 29-én.)

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide.* (Section Four: Properties of Papers.) 85–91. p.

Szemináriumi gyakorlat: gyakorlatok idézésre, parafrázisra és összefoglalásra, hivatkozásokkal egybekötve.

Házi feladat: gyakorlatok idézésre és parafrázisra, hivatkozásokkal egybekötve.

KÁNTOR ZOLTÁN: A státustörvény és a magyar nemzetpolitika. *Provincia*, II. évf., 5. sz. (2001. május) 11. p.

6. TÉMAKÖR

*SZÁSZ ALPÁR ZOLTÁN: *A plágium: fogalma, formái és elkerülésének technikái.* [<http://www.bbte-politologia.ro/letoltesek.php>]

7. TÉMAKÖR

GYURGYÁK JÁNOS: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest, 1997, Osiris Kiadó.
/Osiris kézikönyvek./ 28, 35–63, 67–68 és 120–152. p.

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide*.
(Section Four: Properties of Papers.) 52–60., 67–71. p.

8. TÉMAKÖR

ECO, UMBERTO: *Hogyan írjunk szakdolgozatot*. Budapest, 1996, Kairosz Kiadó. 80–104. p.

GYURGYÁK JÁNOS: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest, 1997, Osiris Kiadó.
/Osiris kézikönyvek./ 121–149. p.

PAGE, MELVIN E. [pagem@mtb.und.ac.za]: A Brief Citation Guide for Internet Sources in History and the Humanities. [<http://www.sfu.ca/politics/cites>], the 30th of October 1995. (Az útmutató új, kibővített változata a [<http://www2.h-net.msu.edu/about/citation/general.html>] honlapból kiindulva olvasható. Letöltve 2012. szeptember 29-én.)

TURABIAN, KATE L.: *A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations*. 5th ed. Chicago, 1987, University of Chicago Press.

Szemináriumi gyakorlat: bibliográfiakészítés (könyvtári böngészés útján.)

Házi feladat: bibliográfiakészítés (csak könyvészeti jegyzeteket tartalmazó dolgozat alapján).

9. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide*.
(Section Four: Properties of Papers.) 61–66. p.

Szemináriumi gyakorlat: bekezdésgyakorlatok megadott témákra.

Házi feladat: bekezdésgyakorlatok megadott témákra (folytatás).

Bonyolult bekezdések egyszerűsítése és átírása:

LUCIAN BOJIN: Câteva observații despre organizarea puterii executive. In GABRIEL ANDREEESCU *et al.*: *Comentarii la Constituția României*. Iași, 2010, Editura Polirom. 133–189. p. (vagy magyarul LUCIAN BOJIN: Észrevételek a végrehajtó hatalom szervezeti felépítéséről. *Magyar Kisebbség*, XIV. évf. (2009) 3–4. sz. (előkészületben)

vagy

Szintéziskészítés (*A politikaértelmezés főbb elméleti irányzatai*) a következő munkák alapján:

BALOGH ISTVÁN – BAYER JÓZSEF: A politikatudomány elméleti alapjai. In A. GERGELY ANDRÁS – BAYER JÓZSEF – KULCSÁR KÁLMÁN (szerk.): *A politikatudomány arcai. Tanulmányok*. Budapest, 1999, Akadémiai Kiadó. 70–74. p. (részlet)

BAYER JÓZSEF: *A politikatudomány alapjai*. Budapest, 1999, Napvilág Kiadó. 52–58. p.

HASKÓ KATALIN – HÜLVÉLY ISTVÁN: *Bevezetés a politikatudományba*. Budapest, 2003, Osiris Kiadó, 9–48. p.

Szemináriumi gyakorlat: bevezetés és befejezés írása.

Házi feladat: bevezetés és befejezés írása.

FLUSSER, VILÉM: *Az írás. Van-e jövője az írásnak?* (6. fejezet) [<http://www.artpool.hu/Flusser/Iras/06.html>], letöltve 2008. október 10-én.

KÁNTOR ZOLTÁN: A státustörvény és a magyar nemzetpolitika. *Provincia*, II. évf., 5. sz. (2001. május) 11. p.

10. TÉMAKÖR

*SILBERGH, DAVID M.: *Doing Dissertations in Politics. A Student Guide*. London – New York, 2001, Routledge. 73–88. p.

11. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide*. 121–128., 134–136. p.

SILBERGH, DAVID M.: *Doing Dissertation in Politics. A Student Guide*. London – New York, 2001, Routledge. 20–72. p.

Szemináriumi gyakorlat: szaktanulmány(ok) tételmondatának (thesis sentence) és különféle hipotéziseinek az azonosítása.

SZÁSZ ALPÁR ZOLTÁN: A magyar kisebbséget képviselő pártok választási sikeressége (1990–2004). *Erdélyi Múzeum* (Társadalomtudományi Sorozat.) LXVII. Köt. (2006/1–2.) 14–52. p.

Házi feladat: szaktanulmány(ok) tételmondatának (thesis sentence) és különféle hipotéziseinek az azonosítása.

GÖDRI IRÉN: A romániai magyar értelmiségiek kivándorlásának motivációs háttere és ideológiai vonatkozásai. *REGIO. Kisebbség, Közösség, Társadalom*. 9. évf. (1998) 3. sz., 75–99. p. [<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00033/pdf/05.pdf>]

KISS DÉNES: Rendszerváltás utáni változások romániai falusi oktatási intézményekben. *REGIO. Kisebbség, Közösség, Társadalom*. 17. évf. (2006) 1. sz., 74–101. p. [<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00061/pdf/074-101.pdf>]

SZABÓ MÁTÉ: A civil társadalom az állam ellen? A társadalmi mozgalmak szerepe a kelet-európai rendszerváltásokban: Magyarország, Lengyelország, NDK (1989–1990). *REGIO. Kisebbség, Közösség, Társadalom*. 9. évf. (1998) 3. sz., 105–128. p. [<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00033/pdf/08.pdf>]

12. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide*. 129–133. p.

13. TÉMAKÖR

SCHMIDT, DIANE E.: *Expository Writing in Political Science. A Practical Guide*. 255–270. p.